

Kartka z kalendarza – marzec 2020

1.03

ZERO DLA DYSKRYMINACJI - to święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w ramach programu UNAIDS, czyli Wspólnego Program Narodów Zjednoczonych Zwalczenia HIV i AIDS. Pierwsze obchody odbyły się w 2014 roku. Celem kampanii jest informowanie o ludzkim wirusie niedoboru odporności HIV i zespołu nabytego niedoboru odporności AIDS.

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH” - polskie święto państwowe poświęcone pamięci żołnierzy wyklętych. Obchodzone od 2011 roku jako wyraz hołdu dla żołnierzy podziemia za świadectwo męstwa, niezłomnej postawy patriotycznej i przywiązania do tradycji niepodległościowych, za krew przelaną w obronie Ojczyzny.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRZYTULANIA BIBLIOTEKARZA

ŚWIATOWY DZIEŃ ŚWIADOMOŚCI AUTOAGRESJI - autoagresja to dość specyficzne zagadnienie, gdyż polega na zrobieniu sobie psychicznej albo fizycznej szkody. Może to być zarówno cięcie swojego ciała, połykanie ostrych przedmiotów, czy nawet prowokowanie innych osób.

(575) - 1445 - ur. **SANDRO BOTTICELLI**, włoski malarz, przedstawiciel szkoły florenckiej, autor portretów, obrazów o tematyce mitologicznej, m.in. *Narodziny Wenus*, *Wiosna* oraz religijnej *Powracająca Judyta*, obrazów z motywem Madonny, zm. 17.05.1510

(210) - 1810 - ur. **FRYDERYK CHOPIN** - polski pianista i kompozytor, jeden z najwybitniejszych kompozytorów romantycznych i najważniejszych polskich kompozytorów w historii, twórca znanych na całym świecie polonezów, Etiudy „Rewolucyjnej”, Koncertów fortepianowych f-moll op. 21 i e-moll op. 11., zm. 17.10.1849

2.03

(90) - 1930 - zm. **DAVID HERBERT LAWRENCE**, angielski prozaik, poeta i krytyk literacki, autor powieści, opowiadań, poezji, sztuk, esejów m. in. *Synowie i kochankowie*, *Zakochane kobiety*, ur. 11.09.1885

(40) - 1980 - zm. **JAROSŁAW IWASZKIEWICZ**, poeta, prozaik, dramatopisarz, eseista, tłumacz, autor m. in. opowiadań *Panny z Wilka*, tomów poetyckich *Warkocz jesieni*, powieści *Sława i chwała*, ur. 20.02.1894

3.03.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY - ustanowiony w 1984 roku przez PEN CLUB – Międzynarodowe Stowarzyszenie Pisarzy, którego zadaniem jest promowanie przyjaźni oraz intelektualnej współpracy między pisarzami z całego świata.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ CHOREGO, Międzynarodowy Dzień Chorego ustanowił papież Jan Paweł II w dniu 13 maja 1992 roku w 75. rocznicę objawień fatimskich i w 11. rocznicę zamachu na życie świętego papieża

3-9.03

MIĘDZYNARODOWY TYDZIEŃ E-KSIĄŻKI - święto zainicjowane w 2004 roku ma na celu promocję i popularyzację e-czytania oraz książki elektronicznej.

6.03

EUROPEJSKI DZIEŃ LOGOPEDY - obchodzony jest we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Święto ma na celu zachęcenie rodziców, by nie zwlekali z konsultacją u specjalisty dziecka, które ma problem z mówieniem. W Polsce z tej okazji organizowany jest Dzień Bezpłatnej Diagnozy Logopedycznej.

(545) - 1475 - ur. **KAZIMIERZ PUŁASKI**, generał, dowódca i marszałek konfederacji barskiej, bohater walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych, zm. 11.10.1779

(275) - 1745 - ur. **MICHAŁ ANIOŁ**, (właśc. Michelangelo Buonarroti), włoski artysta renesansowy, malarz, rzeźbiarz, poeta i architekt, autor m.in. fresków w Kaplicy Sykstyńskiej, słynnych rzeźb *Pietà*, *Dawid*, zm. 18.02.1564)

7.03 (145) - 1875 - ur. **MAURICE RAVEL**, francuski kompozytor i pianista, jeden z przedstawicieli impresjonizmu. Choć większość jego dzieł stanowią pieśni i utwory fortepianowe, to najbardziej znane są jego utwory orkiestrowe, a przede wszystkim *Boléro*, zm. 28.12.1937

(35) - 1985 - zm. **ARKADY FIEDLER**, pisarz, przyrodnik i podróżnik, autor zbeletryzowanych reportaży z wypraw do egzotycznych krajów, m.in. książek przeznaczonych dla młodzieży: *Wyspa Robinsona*, *Orinoko*, *Biały Jaguar*, powieści o udziale polskich lotników w bitwie o Anglię *Dywizjon 303* oraz powieści marynistycznej *Dziękuję ci, kapitanie*, ur. 28.11.1894

8.03 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW KOBIEC** - pierwszy oficjalny Dzień Kobiet obchodzony był 28 lutego 1909 roku z inicjatywy Socjalistycznej Partii Ameryki. Za jego pierwowzór można przyjąć jednak obchodzone w starożytnym Rzymie Matronalia. Święto jest okazją, by za wszystko podziękować swoim kobietom ale i wyrazić szacunek dla ofiar walki o równouprawnienie kobiet.

10.03 (80) - 1945 - zm. **MICHAŁ BUŁHAKOW**, rosyjski prozaik i dramatopisarz, felietonista, z wykształcenia lekarz, autor znanych powieści m. in. *Mistrz i Małgorzata*, *Psie serce*, opowiadań *Zapiski na mankietach*, ur. 14.05.1891

10-15.03 **TYDZIEŃ OTWARTEJ EDUKACJI**

11.03 (1020) - 1000 - **ZJAZD GНИЕŹNIEŃSKI**. Spotkanie cesarza niemieckiego Ottona II z polskim władcą Bolesławem Chrobrym, powołanie odrębnej organizacji kościelnej – arcybiskupstwa w Gnieźnie.

(20) – 2000 – zm. **KAZIMIERZ BRANDYS**, prozaik, eseista, autor scenariuszy filmowych, autor m. in. *Drewnianego konia*, *Matki Królów*, ur. 27.10.1916

12.03 **DZIEŃ MATEMATYKI** - święto zostało zapoczątkowane przez organizację "World Education Games" w 2007 roku. Od tego czasu było organizowane co roku w każdą pierwszą środę Marca.

(70) – 1950 – zm. **HEINRICH MANN**, niemiecki pisarz, ur. 27.03.1871

(5) - 2015 - zm. **TERRY PRATCHETT**, właśc. Terence David John Pratchett, pisarz angielski, autor humorystycznych utworów fantastyki znany z serii powieściowej *Świat Dysku*, *Trylogii Johnny'ego Maxwella* i *Trylogii Nomów*, ur. 28.04.1948

13.03 (45) – 1975 - zm. **IVO ANDRIC**, jugosłowiański powieściopisarz, nowelista i poeta, autor powieści *Most na Drinie*, *Panna*, *Przekłęte podwórze*, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1961 r., ur. 10.10.1892

14.03 **DZIEŃ LICZBY PI** - jest to święto, które ma promować matematykę i nauki ścisłe. Żeby było ciekawiej, obchodzimy je 14 marca, co zgodnie z amerykańskim formatem zapisu daty (3.14) odpowiada wartości liczby Pi.

15.03 (190) - 1830 - ur. **PAUL HEYSE**, niemiecki poeta, powieściopisarz, dramaturg i nowelista, autor zbiorów nowel *Nowele włoskie*, *Cztery kobiety*, w 1910 r. jako pierwszy pisarz niemiecki wyróżniony literacką Nagrodą Nobla, zm. 2.04.1914

16.03 **DZIEŃ PANDY** - ten sympatyczny zwierzak, które widnieje na logo organizacji WWF, zagrożony jest wyginięciem. Powodem jest stopniowe ograniczanie obszarów na których żyje oraz niska rozrodczość. Dzień Pandy ma na celu pomóc przetrwać jej w świecie coraz bardziej zdominowanym przez ludzi i cywilizację.

(70) - 1940 - zm. **SELMA LAGERLÖF**, wybitna pisarka i nowelistka szwedzka, laureatka literackiej nagrody Nobla (1909). Pisała przede wszystkim dla dorosłych, dla dzieci przeznaczony jest jeden z jej utworów *Cudowna podróż*, ur. 20.11.1858

(50) – 1970 – zm. **JERZY SZANIAWSKI**, dramaturg, felietonista i pisarz, sławny dzięki serii opowiadań o profesorze Tutcie, na podstawie którego powstał serial *Klub profesora Tutki*, autor znanego dramatu *Dwa teatry*, ur. 10.02.1886

17.03 **DZIEŃ ŚW. PATRYKA**

(155) – 1865 - ur. **GABRIEL NARUTOWICZ**, pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, inżynier hydrotechnik, wolnomularz, po odzyskaniu niepodległości przez Polskę zaangażowany w odbudowę państwa jako minister, w 1922 r. wybrany na pierwszego prezydenta RP, zamordowany w zamachu kilka dni po zaprzysiężeniu, zm. 16.12.1922

(15) – 2005 - zm. **ANDRE NORTON**, właśc. Alice Mary Norton, pisarka amerykańska, przedstawicielka literatury fantasty i science fiction, autorka chętnie czytanych przez młodzież powieści, m.in.: *Sargassowa planeta*, *Imperium ciemności*, *Zwierciadło Merlina*, *Lawendowa magia*, ur. 17.02.1912

18.03 **EUROPEJSKI DZIEŃ MÓZGU** - jak ważna jest sprawna mózgowica nie trzeba nikogo przekonywać. Europejczycy Dzień Mózgu świętują od 1998 roku, a jego celem jest propagowanie wiedzy o funkcjonowaniu naszego układu nerwowego.

19.03 (35) - 1985 - zm. **LEOPOLD TYRMAND**, powieściopisarz, publicysta, krytyk muzyczny, znawca i popularyzator jazzu w Polsce, najbardziej znane utwory: *Zły*, *Dziennik 1954*, ur. 16.05.1920

20.03 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ SZCZĘŚCIA**

21.03 **ŚWIATOWY DZIEŃ POEZJI** - to święto, które ustanowiło UNESCO w 1999 roku. Jego celem jest zachęcanie do czytania poezji a nawet tworzenia własnych wierszy. Główne obchody Międzynarodowego Dnia Poezji odbywają się w Paryżu.

ŚWIATOWY DZIEŃ ZESPOŁU DOWNA - pomysłodawcą święta, którego przesłaniem jest pomoc dla ludzi z zespołem Downa był Stylianos E. Antonarakis, genetyk z uniwersytetu w Genewie. Data obchodów w dniu 21 marca nawiązuje do istoty zaburzenia – trisomii 21 chromosomu.

DZIEŃ WAGAROWICZA

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ - święto ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1966 roku upamiętnia masakrę w Sharperville w 1960 roku. W

pokojowej demonstracji przeciwko „przepisom przepustkowym” apartheidu policjanci zastrzelili 69 osób.

(335) - 1685 - ur. **JOHANN SEBASTIAN BACH**, niemiecki kompozytor i organista, zm. 28.07.1750

22.03 **ŚWIATOWY DZIEŃ WODY** - World Water Day ustanowiony został przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w czasie konferencji Szczyt Ziemi 1992 w Rio de Janeiro w Brazylii. Jako powód podano fakt, że ponad miliard ludzi na świecie cierpi z powodu braku dostępu do czystej wody pitnej.

23.04 (110) - 1910 - ur. **AKIRA KUROSAWA**, japoński reżyser i scenarzysta filmowy, laureat Oscara za film *Rashōmon*, twórca filmów m. in. *Dersu Uzala*, dramatu *Siedmiu samurajów*, pierwowzoru westernu *Siedmiu wspaniałych* oraz adaptacji dzieł Szekspira: *Ran*, opartego na *Królu Learze* i *Tronu we krwi* – na *Makbecie*, zm. 6.09.1998

24.03 **NARODOWY DZIEŃ ŻYCIA** - można mieć ciekawą pracę, miliony na koncie i świetnych przyjaciół, ale tak naprawdę to rodzina powinna stanowić dla każdego człowieka źródło szczęścia, być oparciem w każdej chwili. Narodowy Dzień Życia ma właśnie na celu promowanie rodziny jako podstawowej komórki społecznej.

(115) – 1905 – zm. **JULIUSZ VERNE**, francuski pisarz, dramaturg i działacz społeczny, autor popularnych powieści podróżniczo-przygodowych z cyklu *Niezwykłe podróże*, klasyk science fiction, uważany za jednego z protoplastów fantastyki naukowej, autor m. in. *Archipelagu w ogniu*, ur. 8.02.1828

(75) – 1945 – ukazał się pierwszy numer **TYGODNIKA POWSZECHNEGO**

24-30.03 **TYDZIEŃ Z INTERNETEM**

25.03 **DZIEŃ CZYTANIA TOLKIENA** - Tolkien to autor takich klasyków literatury jak „Władca Pierścieni” czy „Hobbit, czyli tam i z powrotem”. Podczas święta w bibliotekach i placówkach kulturalnych organizowane są ciekawe konkursy i eventy, np. znani czytają jego powieści. Co do daty 25 marca, fani Władcy Pierścienia z pewnością wiedzą co oznacza...

27.03 **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU** - święto uchwalono w 1961 roku podczas 9. światowego kongresu Międzynarodowego Instytutu Teatralnego w Helsinkach. Datę 27 marca wybrano na pamiątkę otwarcia Teatru Narodów w Paryżu w 1957 roku.

28.03 (95) – 1925 – zm. **MARC CHAGALL**, francuski malarz i grafik pochodzenia rosyjskiego, grafik, ilustrator, projektant i twórca witraży, czołowy przedstawiciel kubizmu w malarstwie, autor m.in. głośnego dzieła *Upadek Iłkara*, ur. 7.07.1897

Na podstawie materiałów:

- <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikiprojekt:Rocznice/prze%C4%85d/stycze%C5%84>
- <https://www.kalbi.pl/kalendarz-swiat-nietypowych>
- kalendarium rocznic i wydarzeń 2020 - WiMBP w Rzeszowie
- kalendarium świąt i rocznic 2020 - WBP w Łodzi

Opracowała Beata Malentowicz, Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu